

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Ha veszélyben a mandátum...

Debrecen, február 10.

Tegnap ült össze a függetlenségi párt elnöki tanácsa, hogy döntsön ama világrengető kérdésben: bemenjen-e a képviselőházba a választókerületek beosztását tárgyaló ülésekre? Nem volt érdemes várni jelentést erről a fontos döntésről, mert a nélkül is elég gondolatot ébreszthet a vezérő bizottságot helyettesítő elnöki tanács összebujása. Eötvös Károlylyal szólván: hogy mit határoztak, nem tudjuk, — de megmondjuk. Könnyű kitalálni: az egyesült ellenzék persze be fog menni a parlamentbe és mindaddig protestál a kerületek tervezett beosztása ellen, amíg szavakkal győzi. Amikor ebből kifogyott, előveszi a „harcias” szótárt és egyenkint eltáncolnak helyükről, így ingerkedvén az ellenekkel:

— Na, vezettessen ki, ha mer!

De, úgy gondoljuk, most hosszabb szó harcra van kilátás, mint a sajtótörvény tárgyalásakor. Ez sokkal nagyobb jelentőségű ügy — nekik. Ez zsebre megy. Ez mandátum-kérdés. A sajtó-ügyben néhány hétig bírták a kendőzést, de aztán valóban komikus kifogással hagyták el a csatateret s önmagukban — kevés kivétellel — bizonyosan ezt gondolták: hála istennek, csakhogy a munkapárt megcsinálta — helyettünk. De most alkalmasint keményebb tusa lesz, mert hiszen arról van szó, hogy dr. Nagy Száj, vagy kurjantói Kialts Zsigmond nyugalmazott vaskereskedő, az üresfeji kerület képviselője esetleg kimarad a parlamentből; a kormány megszünteti ezeket a kerületét és így majd nem akad számukra helye nagy Magyarországon.

De jelentősebb sérelem is van ennél: Andrassy Gyula gróf nagymihályi kerületét is megszünteti a törvényjavaslat. Az Ellenzéki Érdekek Országos Egyesületének örökös diszelnöke azért bizonyára nem marad ki a parlamentből. Hiszen hallottunk már olyan hangokat is, hogy Andrassy Gyula a legközelebbi választáson Tisza István gróf miniszterelnökkel veszi föl a harcot — Aradon. Az ellenzéki pium desideriumot a Nagy Andrassy fia nem váltja valóra. Neki nem kell a választási harc. (A legutóbbi választási küzdelemben is Aradon csak annyit tett, amire ez a variált szállóige alkalmazható helyesen: jöttem, láttam, — ígértem.)

Andrassy nem harcos lélek s már a két utóbbi általános választáson is kijelentette, hogy ő csak úgy vállal mandátumot, ha a kormány nem állít ellenjelöltet. Nos, a kormány meg akarta kimélni a gróftól attól, hogy hasonló kérelemmel alázkodják meg. Eltörlik a kerületét, amivel azt igazolja a kormány, hogy az Andrassy Gyulában fölkeltendő harci vágyat nem

tartja annyira félelmetesnek. Semmi kétség: Andrassyt nem is érinti a kérdés egyenesen, mint táborának közkatonaíait. Azokra valóságos csapás a kerületek ilyen beosztása. Mi lesz velük? — A nagyságos képviselő ur, aki évekkkel ezelőtt még névtelen hivatalnok, vagy egy-egy dugsgazdag ellenzéki politikus magántikkára volt, csak nem sülyedhet vissza ismét a középszerűség kódéba? Ilyen alkotmány-sérelemet nem tűrhet békével a haza. Az alkotmányon és a nemzeti önállóságon ejtett eme támadást lehetetlen összefont karokkal szemlélni. Itt tenni kell valamit! Be a parlamentbe! Majd meglátja az ország, mire képesek ők, ha veszélyben a — mandátum.

A mandátumról jut eszünkbe, hogy egyetlen őszinte, okos és igaz ember van közöttük és már az sincs közöttük. A gyönyörű szavú Hock János mondotta el a minap egy újságnylatkozatban, hogy az ellenzéknek egyetlen kötelessége lett volna: egy szálig letenni a mandátumot. — Hadd láttuk volna meg: kinek ad igazat a nemzet? — Ha a mandátumukat eldobott honatyaikat makacs következetességgel akár ötször is megválasztotta volna a kerületek, akkor lent is, fönt is, mindenki tisztán láthatta volna, hogy Tisza István nem cselekedhetett helyesen, amikor az obstrukció ellen szuronyt vezényelt. A legönzetlenebb és legérfiasabb tanácsot az ellenzéki vezeték elvetették s Hock Jánost kinézték a pártjukból. Talán az egyetlen Hock János az, akit a kerületében ötször egymásután is megválasztának. Az egyetlen ellenzéki, aki nem félti a mandátumát. És már az se tagja az ellenzéki szövetségnek.

= **Tisza és a románok.** Az erdővidéki református egyházmege föliratban közölte Tisza István gróffal, hogy a román paktumot illetően aggodalmi vannak. Tisza István gróf levélben válaszolt, megnyugtatta az aggodalmaskodókat, hogy nyilatkozataiból, de multjából is nyilvánvaló, hogy aggodalmra ok nincsen.

= **A képviselőház bizottságainak munkaprogramja.** A képviselőház közlekedési és közigazgatási bizottsága ma délután öt órakor ülést tartott, amelyen a hajózási társaságokkal kötendő javaslatokat tárgyalta. Az összeférhetlenségi állandó bizottság holnap délután hat órakor tartandó ülésében tárgyalja Héderváry Lehelnek Mándy Samu ellen tett összeférhetlenségi ügyét. Ugyancsak az összeférhetlenségi állandó bizottságot ülésre hívták össze február 25-ére, a mikor a Lengyel Zoltán és Török Kálmán ellen beadott összeférhetlenségi ügyeket fogják megvizsgálni. A zárószámadást vizsgáló bizottság február 12-én délután hat órakor tart ülést, amelyen az 1912. évi földmivelésügyi tárca zárószámadását és az 1913. év 1—3. negyedében előfordult tulkiadásokról szóló számvevőségi jelentést tárgyalja.

Elfogadták a változójavaslatot

A képviselőház ülése

A képviselőház mai ülése csekély érdeklődés mellett folyt le. Csupán a változó nemzetközi rendezéséről szóló javaslat volt napirenden s azt a Ház el is fogadta. Az ülés elején Szász Károly alelnök meleg hangon parentálta el Beöthy Pál házelnök édesanyját.

Az ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Az elnök gyászja.

Szász Károly elnök háromnegyed tizenegy órakor nyitja meg az ülést a következő beszéddel:

— Mély megilletődéssel jelentem, hogy a Ház elnökét súlyos csapás érte, édesanyja, néhai Beöthy Algernon volt országgyűlési képviselő özvegye meghalt. Az elhunyt uriaszony csöndes visszavonultságban egye dül családjának élve, töltötte utolsó napjait és a Ház elnöke iránt érzett szeretet és becsülés érzései arra indítanak bennünket, hogy a legtermészetesebb emberi indulatnak, az igaz részvétnek kifejezéséül álljunk köréje családi gyászának e nehéz napjaiban. Javaslom tehát, hogy fájdalom fölött érzett megilletődésünknek mai jegyzőkönyvünkben adjunk kifejezést. (Élénk helyeslés.)

A Ház az elnök javaslatához hozzájárult.

Elnök bejelentette ezután, hogy az összeférhetlenségi bizottság Lengyel Zoltán és Török Kálmán képviselők összeférhetlenségi ügyeit február 25-én délután fogja tárgyalni.

Tisza István gróf miniszterelnök törvényjavaslatot terjeszt be Woracicky János gróf örökös főrendi tagságáról.

Rakovszky Iván előadó bemuratta a közigazgatási-bizottság jelentését az országgyűlési képviselőválasztó kerületek új megállapításáról szóló törvényjavaslatról.

A változó jogi törvény.

Pirkner János előadó ismerteti a vizügyi javaslatot és a Ház harmadszori olvasóban elfogadja ezt.

Hantos Elemér előadó ismerteti a változó javaslatot. A változó jognak nemzetközi egyeztetése szükséges, mert a nemzetközi fizető eszköz és egységes szabályok kellenek, ha nem akarjuk, hogy gazdasági életünk nagy károkat szenvedjen. Egyes módosításokat ajánl hozzá.

Nagy Ferenc dr.: A különböző rendszerek mennyire nehezítik a forgalmat s nekünk kár volt a mi régi jó rendszerünköt elterve, elfogadni a németet, melyet ők maguk is rossznak látnak.

Szabó István (nagyatádi) kifogásolja, hogy a gazdasági egyesületeket nem kérdezték meg, pedig ezek tudtak volna utbaigazítást adni, hogy az egyszerű emberek érdekeit, akik a változó mivoltát nem ismerik, hogyan kellene megvédeni.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után

Pejacsevich Márk gróf a horvátok nevében köszönetet mond a miniszternek, hogy tekintetbe vette a horvátok kívánságait.

Balogh Jenő igazságügyminiszter elfogadja azokat a módosításokat, amelyeket Hantos Elemér ajánlott a bizottság nevében. A kiscsárdák érdekeit és kívánságait szíven viseli és a tapasztalt visszaéléseket minden törekvéssel meg fogja szüntetni.

A javaslatot ezután általánosságban, majd Hantos Elemér és Balogh Jenő dr. föl-szólalása után részleteiben is elfogadta a Ház.

Az ülés háromnegyed kettőkor ért véget.

Debreczen szépítése

A szépítési bizottság ülése

Egy régen megszervezett, de eddig még sohasem működött bizottság, a városépítési bizottság, tartotta meg első ülését. — És már ez első ülésen, amelynek tulajdonképpen csak egy konkrét tárgya volt, bebizonyosodott, hogy ennek a bizottságnak a fejlődő Debreczen életében nagy teendői, nagy hivatása van. Mert ha azoknak az eszméknek, amelyeket a bizottság tagjai fölvetettek, csak egy része is megvalósul, már óriási léptekkel haladt Debreczen egy modern város ideálja felé és sok hiányt fognak pótolni.

Igaz, hogy a fölmerült eszmék megvalósítása pénzbe is kerül, de ez eszmék a praktikust épp úgy szolgálják, mint az esztétikai szempontokat, amelyek elől elzárkózni ma már nem lehet és amelyekre áldozni kell.

Az ülésről, amelyen Kovács József polgármester elnökle alatt Borsos József h. főmérnök, Török Gábor főerdőmester, Márk Endre udvari tanácsos és Tatay Zoltán dr. jegyző vettek részt, tudósításunk a következő:

Miután megállapította a bizottság a szervezeti szabályrendeletből, hogy mik a bizottság jogai és kötelességei, majd megállapította a határozatképességet. Kovács József polgármester elnök üdvözölte a bizottságot a mai első ülés alkalmából.

A bizottság megbeszélésének tárgya volt az a kérvény, amelyet Kocsák Géza és több Kossuth-utcai üzlettulajdonos adott be. — A kérvényezők szépészeti szempontból kifogásolják a Kossuth-utca elején levő elnyomordott fákat, amelyek nyáron porfogók, télen rutak, árnyékot nem adnak. Kérik ezeket a fákat kiirtani.

Kovács József polgármester ismerteti, hogy milyen rossz gyakorlat szerint ültették a fákat, azért nem nőttek szép fák, ma azonban Demecs Elemér főkertész új, más jobb módszer szerint ültet és sikerrel, mert gyorsan fejlődő, szép fákat nevel.

Török Gábor főerdőmester kijelenti, hogy a mai eljárás helyes.

Márk Endre udvari tanácsos: Nem helyesli, hogy kiirtsák a fákat, mert a fák, a növényzet teszik széppé a várost. Csak hogy meg kell válogatni, hogy milyen fa felel meg a klímának. Helyesnek tartaná a Kossuth-utca elején, vagy erre megfelelő helyeken babérfák felállítását. Ezeknek telettése igen könnyű.

Török Gábor főerdőmester helyesli a babérfákat, amelyek szép elhelyezést nyernének a színház körül. Ezután néhány fanemet sorol föl, amelyek legjobban megfelelnek a városnak. A fák fajtája utcánként megállapítandó s okvetlenül faiskola létesítendő.

Hosszas vita és megbeszélés után kimondta a bizottság, hogy a kérelem alapján a ma a Kossuth-utca elején levő fák kiirtandók. De nem helyesli, hogy ez utcarész fa nélkül maradjon, hanem ezek helyett más alkalmas fák ültetendők egészen a pénzügyi palota épületéig az utca mindkét oldalán. Kimondta a bizottság, hogy míg megfelelő csemeték rendelkezésre nem állanak, a most szükséges fák megszerzendők kereskedelmi kertészekről s egyben minden intézkedés megteendő, hogy megfelelő csemeteiskola létesíthessék.

Ezek után több dolgot beszéltek még meg, amelyek szintén a város szépítését érintik. — Így megbeszélés tárgya volt, hogy az Árpádtér, a Kossuth-utcai templom környékét, a Dmke-internátus környékét, valamint a többi tereket is sürgősen fásítani, a kövezeti hézagokat gyeppel, apró bokrokkal kell por-

talánítani, a Piac-utca 26-28. számú bérház beugrójába babérfákat kell fölállítani, a palotát magát virággal kell ellátni. Az illemhelyek fölállítására a hirdetőményt ki kell bocsátani. Borsos József h. főmérnök bejelentette azt is, hogy van egy ajánló, aki a villamos megállóknál kis váróhelyiségeket akar létesíteni, amelyeknek egyik oldalán telefonfülke, a másikon nyilvános illemhely volna. Az ajánlattevő nem kér egyebet, csak hogy reklámcélokra használhassa föl a bódé oldalait. Ez ajánlatot is a tanács figyelmébe ajánlja a bizottság. Végül a nagyerdői park vízvezetékkel való ellátásának sürgőssége mellett foglalt állást, mire az ülés véget ért azzal, hogy ezután sűrűbben fog a bizottság ülésezni.

Merénylet a debreceni gyorsvonat ellen

Sortüz a robogó kocsikra

Veszedelemes kalandon mentek át tegnap az este tíz óra után Debreczenbe érkező gyorsvonat utasai, akik azonban nem is mindnyájan tudták, hogy milyen merénylet történt a vonat ellen. Eddig ismeretlen tettesek ugyanis sortüzet adtak a vonatra, amelyből a nagyváradi közvetlen kocsiba és a postakocsiba hatoltak csak golyók, amelyek szerencsére emberéletben azonban kárt nem tettek.

Az esetről, amelyben a csendőrség érelyesen folytatja a nyomozást, a következőket jelentik nekünk:

Tegnap este eddig ismeretlen tettesek vakmerő merényletet követtek el a Budapest-ről Debreczen felé robogó gyorsvonat ellen.

Már egészen beakonyult, sötét volt már, mikor a gyorsvonat Kisujszállás és Karcag között robogott Püspökladány felé, amikor a töltés mellől hirtelen sortüzet adtak a teljes menetsebességgel robogó vonatra. Egy golyó a mozdony lövegét törte be, egy a postakocsiba hatolt. Három, vagy négy pedig gyors egymásutánban egy másodosztályú nagyváradi közvetlen kocsiba repült, ahol a La Roche és Darvas-cég igazgatója, Schwartz József nagyváradi lakos ült szemben egy ismeretlen katonatiszttel. A golyók Schwartz és a tiszt közt, arcuk előtt repültek keresztül a fülkén, bezúrták a fülke és az átellenes folyosó ablakát s a szabadban hulltak alá. Azonkívül még két fülkébe lőttek be az ismeretlen tettesek.

Szerencsére azonban a golyók senkiben nem tettek kárt és ezért meg sem állították a vonatot, hanem a karcagi vasútállomáson jelentették a merényletet az ottani állomásfőnökségnek.

Az utasok nagyrésztében, akik a merényletről tudomást szereztek, nagy rémületet keltett a gyorsvonat ellen intézett lövöldözés.

Használja a híres

H·A·J·D·U·S·Á·G·I

BAJUSZPEDRŐT!

mely legjobb az összes készítmények között

1 doboz 50 allér.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

ARANYEGYSZARVU GYÓGYSZERTÁRÁBAN

DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 8. A színház mellett

ahol minden bel- és külföldi különlegesség, szepitőszerek, arckrémek, szappanok, illatszerek a legolcsóbban beszerezhetők.

A választókerületek

Az új beosztás tárgyalása

A képviselőház mai ülésén Rakovszky Iván előadó már beterjesztette a közigazgatási bizottság jelentését a választókerületek új beosztásáról. — Ennél fogva semmi akadálya nincs annak, hogy a jövő héten már kitűzze a Ház napirendjére a választókerületek új beosztásáról szóló törvényjavaslatot. Ez minden valószínűség szerint meg is fog történni. A javaslat tárgyalásánál a függetlenségi párt elnöki tanácsának tegnapi határozatához képest jelen lesz majd az ellenzék is, a vita tehát, amely a kerületek új beosztása körül fog megindulni, bizonyára hosszú lesz.

A nemzeti munkapárt részéről a javaslattal szemben jelentős kifogások nem fognak elhangzani. A képviselőház mult ülése után az erdélyi kerületekből megválasztott munkapárti képviselők együtt maradtak a Házban és barátságos eszmecsere folytattak a miniszterelnökkel és a belügyminiszterrel az erdélyi kerületek új beosztásáról. Ez alkalommal természetesen kérdést intéztek a miniszterelnökhöz a románokkal folytatott tárgyalás ügyében is.

Tisza István gróf miniszterelnök erre megismertette a képviselőkkel az erdélyi kerületi beosztás nemzetiségi vonatkozásait. Elmondta, hogy az összes erdélyi kerületek között csak hat lesz olyan, amelyben a románok oly tömör többséget alkotnak, hogy ott mást, mint román nemzetiségi képviselőt aligha fognak megválasztani, ha csak a románok időközben föl nem adják külön nemzeti pártszervezetüket. Ez a hat kerület mindegyikére oly képviselőt küld a Házba, akinek személyét a kerület maga fogja kiválasztani. Van ezenkívül még négy oly kerület Erdélyben, az új beosztás szerint, amelyben a románok szintén nagy többségben vannak, ezek a kerületek azonban a magyarság részére esetleg megnyerhetők lennének.

Az erdélyi képviselők teljes megnyugvással fogadták a miniszterelnök kijelentéseit, de két kerületre nézve, nevezetesen a hunyadmegyei brádi és az alsófehérmegyei magyarigeni kerületekre nézve bizonyos kívánságokkal állottak elő. Ezek a kívánságok arra vonatkoztak, hogy bizonyos községeknek ezekhez a kerületekhez való csatolásával az illető kerület tervezett beosztásán változtatás történjék.

Tisza István gróf készséggel megígérte, hogy ezeket a kívánságokat új megfontolás tárgyává teszi és ezzel kapcsolatban újabb jelentéstételre fogja fölcszólítani Hunyad- és Alsó-Fehérmegyeiek főispánjait.

Az erdélyi képviselők ezt a nyilatkozatot is megnyugvással vették tudomásul.

Tisza a margitszigeti bankról.

A holnapi ülésen a miniszterelnök nyilatkozni fog a budapesti közmunkatanács ügyeiről. A munkapárt tegnapi értekezletén Tisza István gróf miniszterelnök már kijelentette, hogy ha az ellenzék részéről valaki meginterpellálja őt a szerdai ülésen, akkor azonnal válaszolni fog az interpellációra. Mivel az ellenzék részéről senki sem jelentkezett, hogy a házszabályok szerint már a mai ülésen bejegyezze interpellációját és mivel a miniszterelnök holnap mindenesetre nyilatkozni kíván, a miniszterelnök a mai ülés folyamán fölkerlte Szcitovszky Béla munkapárti képviselőt, hogy a közmunkatanács ügyében jegyezzen be interpellációt a Ház interpellációs könyvébe.

Hír szerint Tisza István grófnak a margitszigeti bank ügyében teljesített vizsgálata során két konkrétum is leszűrődött, egyik, hogy Tolnay Lajost a vizsgálat teljesen tisztázta, a másik, hogy Garancsy Mihály legközelebb nyugdíjba megy.

Uralkodó-válság Svédországban

Konfliktus király és kormány közt

Stockholmból táviratozzák: Itt egész komolysággal nem kormányválságról, hanem *uralkodó-válságról* beszélnek. A király szavai és első felelős tanácsadójának, a miniszterelnöknek beszéde között óriás ellentét van, ami természetesen igen nagy föl-tünést kelt. Tudni vélik, hogy a király *le akar mondani a trónról fia, Gusztáv Adolf javára*. A trónörökös most harminckét éves és 1905. óta férje a connaughti herceg leányának.

Berlinből táviratozzák: Svédország belső politikai helyzete ebben a pillanatban nagyon komoly. Mára miniszterválságot várnak, vagy pedig az országgyűlés föl-oszlatását és új választások kiírását. A király kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt és kijelentette, hogy fönn akarja tartani azt a jogát, hogy komoly események alkalmával kijelentéseket tehessen a nép előtt. *Ez a válasz a kabinetet nem elégti ki*. Ma délben fog eldőlni, hogy a miniszterium lemond-e.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

SZERDA: Délután: *Dolovai nábob leánya*, színmű. Ifjúsági előadás. — Este: *Luxemburg grófia*, operett. (B bérlet.)

CŠÜTÖRTÖK: *Pygmalion*, vígjáték. — Uj-donság. (C bérlet.)

PÉNTEK: *Pygmalion*, vígjáték. (A bérlet.)

SZOMBAT: *Pygmalion*, vígjáték. (B bérlet.)

* Szerdán két előadás. (A színházi iroda jelentése.) Két előadást tart szerdán a színház. Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal színterül ifjúsági előadásul Herczeg Ferenc 5 felvonásos színműve, a „Dolovai nábob leánya. A főszerepeket: Hallassi Mariska, Szentiványi Gitta, Uti Gizella, Fehér, Bérczi, Nagy Sándor, Vándory, Madas, Rónai és Kormos játszó. A helyárrak a szokott ifjúsági, rendkívül mérsékelték. Ülőhely bármelyik sorban 70 fill. Páholyan személynként szintén 70 fillér. Diákálló 30 fillér és karzat 20 fillér. Este rendes helyárrakkal B) bérletes előadásban Lehár operettje: a „Luxemburg grófia“ kerül előadásra, a hétfői felújítás jeles szereposztásában. Jegyek ugy a délutáni, mint az esti előadásra a színházi pénztárnál válthatók.

* „Pygmalion“. Bernard Shaw vígjátéka, a „Pygmalion“ bemutató előadását csütörtökön C) bérletben tartja meg a színház. A kitűnő angol író, aki az „Ördög cimborája“, „Orvosok“ és még több művével a legmelegebb fogadtatásra talált a művelt magyar közönség előtt, ezuttal is pompás és valódi szellemességgel megírt vígjátékot ad. Shaw darabjait talán csak saját hazájában nem méltányolják érdeme szerint. Németországban ugyszólván kultusza van műveinek. Különösen mióta Max Reinhardt rendezte azokat. Budapesten most egyszerre két színház tartja műsorán legujabb műveit. Melyek közül a „Pygmalion“ a Vigszínházban került színre óriás hatással. A színház vígjátéki személyzete már teljesen elkészült a darab betanulásával s így naponként összpórákat tart, melyek csak annyiban különböznek az esti előadástól, hogy a szereplők utcai ruhájukat viselik. A darabban játszanak Uti Giza, Fehér, Rónai, Bányai, Váradiné, Szentiványi Gita, Bérczi, Kassay, H. Serfői Etel, Kormos, Madas. Történik Londonban, napjainkban. Az első a Covent Garden mellett,

a Szt. Pál templom előtt. A második és negyedik Higgins tanár lakásán. A harmadik és ötödik Mrs. Higginsnél. A jegyek árusítását a színház már ma megkezdte a csütörtöki premierre.

* „Kiskirály“. A „Kiskirály“ próbáival a színtársulat már annyira előhaladt, hogy minden valószínűség szerint vasárnap, e hó 15-én este megtartja a színház az idei kétségtelenül legnagyobb sikerű operett-ujdon-ság bemutatóját, mely méltán sorakozik Kálmán Imre kitűnő műveivel, a „Tatárjárás“, „Obsitos“ és a „Cigányprimás“ című, a kontinensen kívül, Amerika és Anglia legtöbb színházában műsoron levő darabokhoz. De talán sehol sem imádják annyira Kálmán Imre operettjeit, mint Debrecenben. Tavaly a „Cigányprimás“-nak volt legtöbb előadása és még ezidén is 7-szer került színre. A „Kiskirály“ Kálmán Imrének egyik legkitűnőbb alkotása és ugy a zene, mint a pompásan megválasztott ötletes szöveg, a kitűnő szerepekkel a közönségnek még igen sikeres és feledhetetlen estét fog szerezni.

A hajdugorogi püspökség revíziójáról az országos bizottság

A görög-katolikusok országos bizottsága tegnap egy tüzetesen megokolt felterjesztést intézett a miniszterelnökhöz, amelyben kifejti, hogy a hajdugorogi püspökség revíziója jogtalan kivánsága a románságnak. A felterjesztés így hangzik:

Az 1910. évi népszámlálás adatai megdönthetetlenül igazolják, hogy a *magyarságnak összehasonlíthatlanul több oka van a panasza*, mint a nemzetiségi egyházi főhatóságoknak és politikuskoknak, mert e legutóbbi népszámlálás a magyar anyanyelvű görög-katolikusok létszámát 304.322 főben állapította meg, ebből azonban a hajdugorogi egyházmegye csak 183.575 lelket vett át és így 120.747, vagyis a gör. kath. magyarságnak majdnem 40 százaléka még mindig a román és ósláv liturgikus nyelvű püspökségek fenhatósága alatt maradt, míg ellenben az új egyházmegyébe csak 12,966 rutén, illetve tót és 18,948 román anyanyelvű hívő, tehát az illető nemzetiségeknek csak egy csekély töredéke vétett át és az így átcsatolt nem magyar ajku hívők közül is a rutének és tótok csaknem kivétel nélkül tudnak magyarul, de a román anyanyelvűek közül is csak 5775 van olyan, aki nem beszél magyarul is. — Ezt az utóbbi körülményt azért találtuk szükségesnek kiemelni, mert az 1910. évi népszámlálás alkalmával a gör.-katolikus magyar nyelvcsoporthoz az egyház által még nem volt törvényesen elismerve és így több mint valószínű, hogy részint előítéletből, részint előszeretettel, részint pedig talán erkölcsi nyomás alatt is a mindkét nyelvet beszélő hívek tekintélyes része nemzetiségét azonosította vallásával és ennek következtében nem a családjában, hanem az egyházában használt nyelvet vallotta anyanyelvének, minél fogva joggal következtethető, hogy ugy az új egyházmegyébe felvett, mint az onnan kimaradt gör. kath. magyarság lélekszáma a valóságban nagyobb, mint ezt az 1910. évi népszámlálás adatai mutatják.

Bárha azonban a topografiai helyzet megengedte volna, hogy a gör. kath. magyarság tekintélyesebb számban oszlassék be az új egyházmegyébe, mi még sem kerestünk sérelmet e tényleges beosztásban, mert éppen abban a körülményben, hogy topografiai viszonyok miatt az új egyházmegyébe elenyésző számban ugyan, de mégis idegen anyanyelvű elem is bekeverült, garanciát kerestünk és látunk abban az irányban, hogy az új püspökség és a régi egyházmegyek közti viszonyban meg fog valósulni az az egyházi nyelvi reciprocitás és türelmesség, mely régebbi időkben a gör. kath. egyházmegyeket jellemezte s melynek a nem liturgikus nyelv használatát illetőleg mindenkor oly felemelő

példáját láttuk és látjuk a róm. kath. egyházakban. Hittük és reméltük, hogy a nemzeti féltékenység féltetelével gör. kath. egyházmegyéink csakis a hitélet követelményeit fogják szem előtt tartani s ehez képest mindenütt tért fognak engedni a kisebbségettevő hívő nép nyelvének is vagy úgy, hogy azoknak külön egyházközségek létesítését megengedik, vagy pedig olyan módon, hogy részükre a közös templomban külön istenitiszteletet fognak berendezni. — Legmélyebb sajnálatunkra azonban minden jel és minden megfigyelés arra mutat, hogy ily egyházi nyelvi türelmességre legalább is a román liturgikus nyelvű egyházmegyekben számítani nem lehet.

Mindazonáltal mi az új egyházmegye revízióját legalább is időelőttinek, sőt egyenesen veszedelmesnek tartjuk addig, míg a görög liturgikus nyelv mellett a magyar nyelvnek mily mértékben való használata véglegesen ki nem alakul, vagyis míg meg nem szűnik annak a lelkiismeretlen agitációnak hatása, mely azzal igyekezett a népet terrorizálni, hogy az egész istenitisztelet általa nem értett nyelven fog végeztetni. — Előre látható ugyanis, hogy e lelkiismeretlen agitáció hatása alatt a revízió esetleges ténye lángba borítaná azokat a helyeket is, ahol ma még az izgalomnak nyoma sincsen, sőt az esetleges revízió végrehajtása után sem állna be a nyugalom, mert a román liturgikus nyelvű egyházmegyekben nevelt klérus és kántortanítói kar, melynek legnagyobb része nemzetiségi chauvinizmussal telítve jött át az új egyházmegyébe, továbbra is állandóan izgatná a népet és a revíziót sürgető nemzetiségi politikuskok célzatát követve, az új egyházmegye teljes decompositiójára törekednék, sőt némely előzményekből ítélve, az sem tekinthető kizártnak, hogy revízió esetén a ruthén egyházmegyek is revindicationalis igényekkel fognának fellépni.

Nincs tudomásunk arról, hogy a román egyházmegyek hány és mely egyházközségek visszabocsátását kívánják; de feltételezzük, hogy csak arról az egynehány egyházközségről lehet szó, melyekben a román anyanyelvű hívek többségben vannak, de a magyar anyanyelvű hívek lélekszáma ezekben az egyházközségekben is mintegy 4 ezerre rug, teljesen indokolt tehát, hogy ezek számára külön egyházközségek létesítsenek.

A nyelvi viszonyok alapján a következő egyházközségek volnának a hajdugorogi egyházmegyéhez csatolandók, melyek pedig: az *eperjesi egyházmegyéből* Mucsony, Abód, Irota, Rakaca, Tornabarakony, Tornahorváti, Viszló, Flikeháza, Mikóháza, Szeszta, Csobád, Abaujszolnok, Felsővadász, Gadna, Garadna, Homrogd, Kány, Szarazkék, Abaujszántó, Baskó, Bodrogkövávalja és Mogyorócska; a *munkácsi egyházmegyéből*: Nagytoronya, Beregszász, Kovászó, Makkos-János, Mezóhomok, Csicsér, Órdarma, Mátyóc, Minaj, Palágy, Kereknye, Fancsika, Salánk, Tiszaujlak, Batár, Csepe, Feketeárdó és Tiszabökény; a *nagyváradai egyházmegyéből*: Nagyszántó; végre pedig a *gyulafehérvári-fogarasi egyházmegyéből*: Nagyernye. Tehát összesen 43 plébánia.

E 43 plébániának lakossága elenyésző csekély más anyanyelvű hívő mellett majdnem kizárólagos magyar. Ugyanis e plébániákban van összesen 40,107 görög-katolikus, akik között 35,523 magyar anyanyelvű és csak 4584 más anyanyelvű, míg ezek között ismét 3089 beszél magyarul és csak 1495 nem beszél magyarul, valószínűleg olyan rétegei a lakosságnak, akik e plébániák területén csak átmenetileg tartózkodnak. Ezt a 43 plébániát minden topografiai nehézség nélkül lehet, tehát szükséges is a hajdugorogi püspökség kötelékébe átcsatolni, mert minél nagyobb számú plébániából fog állani az új püspökség, annál simábban és hamarabb küzdheti le a kezdeti nehézségeit.

E tiszteletteljes javaslataink elfogadása és érvényesítése még mindig nem jelentene teljes védelmet az összes gör. kath. magyarságra nézve, mert körülbelül 18,000 magyar anyanyelvű hívő még akkor is gondozás nélkül maradna.

Mély tiszteletünk nyilvánításával ma-

radunk az orsz k., főre kir. cu Gyula csos, al

Ne vényszé Van ár hogy a len örei ják a b solyt. — Há igazi in Persze csak ri zárt aj Pedig h Például tenek: Eg

Iyes as A kere azt hoz sági kó kus ala lyos es lyezi fe gyalást vizsgál menyec A nyel já den tek a háza lyet ad abban, hatnak mondo

Fővár báró á minisz ment.

koleró tus pü Eddig gek helybe küldés 18-án hetség resség fölbon Ujabb szava nyere szava szerin nyom egész reform drt v püspö eddig ve, he Tüdő hogy a Tü

dősíté nő m szana

Szt für

radunk Nagyméltóságodnak alázatos szolgálai: az országos bizottság nevében Szabó Jenő s. k., főrendiházi tag, elnök. Illés Jenő s. k., ny. kir. curiai tanácselnök, társelnök, Andor Gyula s. k., ny. képviselőházi elnöki tanácsos, alelnök.

Pajkos akták

Szakértői vizsgálat egy csintalan válópörben

Ne tessék azt hinni, hogy minden törvényes tárgyalás unalmas és érdektelen. Van ám itt is kivétel s gyakran előadódik, hogy a zordon bírák, az igazság rendíthetetlen őrei csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudják a bajszuk alá fojtani a kikívánczoló mosolyt.

Hát még a válóperek, ott akadnak aztán igazi inyenfalatok a gurmandok részére. — Persze ezeket az aktákat hét lakattal őrzik s csak ritka eset, ha valami kiszivároghat a zárt ajtós tárgyalásokból a nyilvánosság elé. Pedig hát sok kedves, izletes eset adódik elő. Például ez is, amelyet Nyiregyházáról jelentenek:

Egy szomszédos falubeli fiatal, igen helyes asszonyka válópört indított az ura ellen. A keresetben az asszonyka nagy szomorúan azt hozza föl válóokul, hogy a férje a házassági kötelek teljesítésével szemben platonikus alapra helyezkedik. Hát ez bizonyos súlyos eset és nem a legjobb megvilágításba helyezi férjümat. A bíróság most tartott tárgyalást az érdekes válópörben és szakértői vizsgálatot rendelt el, hogy mennyiben fedí a menyecske állítása a valóságot?

A szakértői vizsgálat lesújtó eredménnyel járt. Kiderült, hogy az asszonyka minden tekintetben igazat mondott és joggal kéri a házasság fölbontását. A bíróság tehát helyt adott az asszony panaszának, de bizva abban, hogy a viszonyok még jobbra fordulhatnak, ideiglenesen csupán hat hónapra mondotta ki az elváltást.

HIREK

— **A földmívelésügyi miniszter állapota.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Ghillányi Imre báró állapota ma már annyira javult, hogy a miniszter elhagyhatta szobáját és hivatalába ment.

— **A tiszáninneni püspökválasztás.** Miskolcra táviratozzák: A tiszáninneni református püspökválasztás e hó 14-én este ér véget. Eddig az időpontig kötelesek az esperességek beküldeni a szavazatokat Sátoraljaúj helybe, a püspöki irodába. A szavazatok beküldése után legkésőbb három nappal, tehát 18-án történik a szavazatok felbontása. Lehetséges azonban, hogy egyik-másik esperesség késedelmeskedik s így a szavazatok felbontását 18-ról 20-ára lehet halasztani. — Ujabbán a zempléni és ungiak is beküldték szavazataikat és pedig Tüdös Istvánra, ami nyereség a Tüdös-pártra, mert ezek az első szavazásnál más jelöltre szavaztak. — Hír szerint Tüdös István dr. miskolci esperes tulnyomó nagy többséggel együtt van már és így egészen biztosra vehető, hogy a tiszáninneni református püspöki méltóságra Tüdös István drt választják meg s ezzel Miskolc ismét püspöki székhelyé lesz. A Tüdös István dr. eddigi többsége 50-re tehető s figyelembe véve, hogy a legtekintélyesebb esperesek mind Tüdös István drra szavaztak, konstatálható, hogy az eddigi ellentétek is kiegyenlítődnek a Tüdös István dr. személyében.

— **Elhunyt Perényi báróné.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Perényi Zsigmondné bárónő ma hosszas szenvedés után a fővárosi szanatóriumban meghalt.

— **Uj gazdasági tanárok.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy Ghillány Imre báró földmívelésügyi miniszter Kovács József dr. debreceni gazdasági akadémiai segédtanárt rendkívüli tanárrá, Baich Ernő, ugyancsak debreceni gazdasági akadémiai gyakornokot pedig tanársegéddé nevezte ki.

— **A kórház vizsgálat.** Tóth Emil dr. tanácsnok elnöke alatt Tüdös Kálmán dr. főorvos, Magoss György dr. főügyész, Kondor Kálmán főszámvevő, Borsos József h. főmérnök, Kiss Gyula dr., Muraközy László és Fráter Imre dr. igazgatóval a kórházi orvosok vizsgálatot tartottak a közkórházban. A vizsgáló-bizottság mindent rendben talált. Megvizsgálta a pénztárt, az ügyvezetést, az élelmezést, a tisztasági intézkedéseket és megállapította, hogy minden téren mintaszerű rend van, a tisztaság kifogástalan. Csupán a mosókonyha állapota esett kifogás alá, amelyre vonatkozóan a bizottság előterjesztést is fog tenni a tanácshoz.

— **A sötét Bécs.** Bécsből jelentik: Reggel óta sűrű köd ül az egész városon. A város egész délelőtt olyan sötét volt, mint az esti órákban. Az üzletek kivilágították a kirkatokat, a közuti-kocsik és a többi járművek is meggyújtották lámpáikat. A köd nagyon sűrű. Reggeli kilenc óráig még türelhető volt a félhomály, attól kezdve azonban tökéletes sötétség állt be.

— **Egy püspök a farsangi mulatságok ellen.** Veszprémből jelentik: A veszprémi bitoros püspök, Hornig Károly most bocsátotta ki második pástorlevelét, amelyben böjti szöveget intézett híveikhez és többek között ezeket mondja: „Sok hívőnek külső magaviseletében alig van, vagy talán már nincs is különbség a böjti időszak és az év egyéb hónapjai között. Míg régebben a böjt beállt a közéletben is észre lehetett venni, most az emberek nem tartják meg a zajos mulatságok kerülésére és a böjtökre vonatkozó parancsokat”.

— **Szabad Iskola.** Szerdán Kuthi Sándor dr. ügyvéd tart előadást a Szabad Iskolában Északi regényírók címmel. Két íróval: Jens Peter Jacobsennel és Herman Banggal fog ez alkalommal foglalkozni. Az érdekes szépirodalmi est már is nagy érdeklődést keltett városzerte s bizonyára szép számu hallgatóság fogja élvezni az előadást, mely este hat óra körül kezdődik az Ipartestület disztermében (Simonffy-u. 1/c. II. em.) s teljesen ingyenes.

URANUS

Korona Passage Telefon 3-28.

Ma utoljára!

SHYLOCK

A KRAKÓI BANKÁR Mimódráma 4 felv.
Irtá FELIX SALTEN.

A címszerepben

RUDOLF SCHILDKRAUT

a világ legjobb SHYLOCK alakító.

A legszenzációsabb jelenet egy istentisztelet a krakói ezer éves zsidó templomban, :: :: mely alkalmából a

KOL-NIDRE

művészi ének kísérettel kerül előadásra és a kiváló kísérő műsor.

Előadások este pontosan 6, 8 és 10 órakor. Rendes helyárak! Bérlet-, tisztviselő és trafikjegyek érvényesek! Számított jegyek d. e. 10-től 1-ig és d. u. 2-től előre válthatók az Uranus pénztáránál.

Csütörtökön, Pénteken jótékonyoalu előadások a debreczeni munkanélküliek javára.

A HALÁLSZIKLA. Szenzációs történet 3 felv.
Főszereplők: Pyslanderné és Zangenberg.

— **Az új mozi engedélye.** Megemlékeztünk már arról a ferde helyzetről, amelybe a tanács a Bischofka-féle moziépületre kért moziengedély kiadása kérdésében került. A tanács ugyanis moziépítésre adta meg az engedélyt s amikor a tulajdonos játsszai engedélyt kért, azt a főkapitány megtagadta, főként a mozik sokaságára hivatkozva. A tanács azonban arra a helyes álláspontra helyezkedett, hogy a játsszai engedélyt megtagadni nem lehet, mert Bischofka moziépítésére kapott engedélyt, mert továbbá sem építészeti, sem tűzrendészeti szempontból a mozi ellen kifogást tenni nem lehet, mert végül azt, hogy hány mozi legyen, sem törvény, sem szabályrendelet nem írja elő, ez tisztán a konkurencia dolga, föloldotta tehát a főkapitány elsőfoku határozatát s a főkapitányt az engedély kiadására utasította. Az engedély most már kétségtelenül meg lévén minden intézkedés megtörtént a tulajdonos és az igazgató részéről, hogy ez a nagy gond dal és kiváló izléssel berendezett és fölszerelt mozgó-színház mielőbb megnyíljk és a közönség rendelkezésére álljon.

— **Az utolsó vigest.** E hó 12-én csütörtökön délután 3 órakor lesz az utolsó vigest a színházban, a következő műsossal: 1. Nyitány. Játssza a „Honvéd-zenekar”. 2. Gíngaló-duett. Éneklk Márkus Angela és Nagy Imre. 3. „A fogorvos előszobájában”; irta Molnár Ferenc. Előadják Károlyi Ibi és Bányai Irén. 4. Műdal, Énekl Sz. Nagy Imre. 5. Modern valcer-variáció. Lejtik Székely Mici és Fehér Andor. 6. „Mondják meg a legkisebbik Horvát-lánynak...”. Énekl Borbély Lili. 7. „A járásbírószágon”. Magánjelenet. Előadja Czobor László. 8. Tréfás kuplék. Énekl Egri Berta. 9. Vig párosjelenet. Előadják Payer Margit s Fráter Sándor. 10. Modern Two-steep. Lejtik Glück Erzsike és Pásztor Imre. 11. Ének-kettős. Éneklk Csury István és Vargha Ferenc. 12. Tréfás magánjelenet. Előadja Kassay Károly. 13. Fantasiétánc. Lejt Ernst Mártha. 14. Kabarett-dalok. Énekl Borbély Lili. 15. A kórista. Nagy zenés magánjelenet. Előadja Rónay Imre. 16. Tréfás-tánc. Lejtik Zsolnay Manczi és Szalay Gyula. 17. a) Nagy ária a „Traviata”ból, b) Levél-ária a „Ripp wan Winkle”-ből, énekl Márkus Angela. 18. „A modern cseléd”, magánjelenet. Előadja: Sz. Egri Berta. 19. Jassz-jelenet. Énekes tánc-duett. Előadják Bodnár Emmi s Lederer Ferenc. 20. „Az örökös alperes”, bohóság. Előadják Fehér Gyula s Szalay Gyula. 21. Diabolo, énekes tánc-duett. Előadják Bánay Irén és Rónay Imre. 22. „Mikor a férfiből nő lesz”. Előadják Rónay Imre s Szalay Gyula. 23. Angol tangó. Lejtik Miss Flavel s Szalay Gyula. 24. „A modern koldus”. Előadja Kassay Károly. 25. Zárinduló. Játssza a „Honvéd-zenekar. Ezen rendkívül kacagtató, a csendes mosolytól a zajos derűtségig a jókedv minden árnyalatát kiváltó tréfával, mókával, táncal, dallal, muzsikával fűszerezett utolsó vigestre pár jegy még kapható az Antalffy-féle könyvkereskedésben.

— **A munkanélküliek érdekében.** Rostás István főkapitány akciójának eredményeként amelyet a munkanélküliek segítése érdekében indított, ma újabb edományok érkeztek a főkapitányi hivatalhoz. Mihalovics Jenő, a „Kigyó”-gyógyszertár tulajdonosa 30 koronát, a csütörtöki felolvasások rendező-bizottsága 200 koronát és a Gazdák Bank Szövetkezete helyi vezérképviselője 20 koronát juttatott a munkanélküliek gyermekeinek istápolására.

— **A büntető eljárás alatt álló állításkötelesek sorozása.** A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter rendeletét, amely szerint azok az állításkötelesek, akik ellen büntető cselekmény miatt eljárás indítatott, csakis a büntető eljárásnak jogerős ítélettel történt befejezése után állíthatók sorozóbizottság elé.

— **Csak Török-pezsogót igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

Szt. Lukács-**Kristály** forrás
fürdői **ásványvíz**

a világ legelterjedtebb és legjobb üdítő vize. Debreczeni főraktár **KÖZPONTI DROGERIA** városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják. **Kapható minden fűszerüzletben.**

— **Sikkasztó huszárfőhadnagy.** Szabadkáról jelentik: Az itteni 4. honvédszázred parancsnoksága egy nagyarányú sikkasztásnak jött a nyomára, amelyet az ezred kecskeméti osztályának egyik főhadnagya, Gerenday János követett el. Gerenday főhadnagy vezette a kecskeméti osztály gazdasági elszámolásait, amelyekről fölöttes hatósága észrevette, hogy az utóbbi időben rendetlenek és szabálytalanok. Az ezredparancsnokság erre rovincsolást rendelt el, ami elől azonban Gerenday főhadnagy megszökött. Budapestten fogták el, bevitték a katonai fogházba, ahol beismerte a sikkasztást. Elmondotta, hogy mintegy 25 ezer koronát sikkasztott el az ezred pénzből, amelyet elkártványzott.

— **Shylock a krakkói bankár, utolsó előadása.** Az Uránus-színház nagysikerű műsorának „Shylock a krakkói bankár” című mimodrájának ma este van az utolsó bemutató-előadása. Előadások kezdete 6—8 és 10 órakor.

— **Letartóztatták a Rákóczi-utcai szatirt.** Pár nap előtt jelentettük, hogy Horváth Józsefné Rákóczi-utca 29. sz. alatti lakos följelentést tett a rendőrségen egy Borcsik Béla nevű fiatal ember ellen, aki hat és fél éves Margit nevű kis leányát megrontotta, aki oly súlyos betegségbe esett, hogy a közvégházban ápolják. A bestiális fiatalember ellen — aki jelenleg az ohati bér gazdaság alkalmazottja — megindult az eljárás, amelynek eredményeként ma letartóztatták. Borcsik egyelőre még tagad, de a rendőrségnek olyan bizonyítékok vannak a kezében, amelyek két ségtelenné teszik a bűnösségét.

— **Az eladott butorok.** A rendőrség központi ügyeletén ma délután K. F. főhadnagy bűnügyi följelentést tett Venyige Ferenc ócskakereskedő ellen. A főhadnagy az elmúlt év nyarán két szoba berendezését adta el Venyigének 1160 koronáért azzal a kikötéssel, hogy ez év február 15-ig ugyanezen áron visszavásárolhatja. A főhadnagy most szerette volna a butorokat visszavenni, azonban Venyige a megállapodás ellenére, csupán csak 4500 korona ellenében hajlandó azokat visszaadni. A rendőrség Venyige ellen megindította az eljárást.

— **Családirítás.** Saarbrückenből jelentik: Borzalmas családi dráma történt tegnap délután. Egy Weiz nevű huszonnyolc éves irnok agyonlőtte feleségét, három gyermekét és anyósát, majd föbelőtte magát. A véres tettet valószínűen zilált családi viszonyai miatt követte el.

— **Leleplezték megint egy kártya-barlangot.** A rendőrség egyik detektívcsoportja az elmúlt éjjel ismét egy újabb debreceni kártyabarlangot leplezett le a Simonffy-utca 6. szám alatti „Remény”-kávéházban, ahol a tulajdonos tudtával naponként folyt a házárdjáték. A játékosok a kártyázás színteréül, ahová csak a beavatottak juthattak be. A detektíveknek észrevétlenül sikerült a kártyaszobáig hatolni, ahová éppen akkor toppantak be, amikor javában folyt a házárdjáték. A játékosokat Vojtovics László, Harangzó Lajos és Major János személyében igazoltatták és lefoglalták a bankban levő pénzt, mintegy 25 korona 60 fillért. A rendőrség a kávéház tulajdonosa ellen megindította az eljárást.

— **Utonálló rablók.** Szatmárról jelentik: Rozsályi István vagyonos szatmári birtokos vasárnap este betért az egyik városvegi korcsmába egy pohár borra. Asztalához telepedett Nagy János állami utkaparó és Sánta József muzsikus. Rozsályi ittas fővel eldicsekedett mulatozó társainak, hogy nála 1370 korona van, így hát telik miből inni. Tizenegy órakor eltávozott a korcsmából Rozsályi, kevéssel utóbb követte őt a másik két ember is. A vasuti sorompónál utólérték a gazdát, leteperték a földre, betömtek a száját, majd — amikor védekezni próbált — felhasították a tenyerét. A rablók a pénzt elvették Rozsályitól és megszöktek, Körözik őket.

— **Az Uránus-színház új karnagya.** Suchán Rezső az Uránus-színház színháza részére leszerződtette Demeter Tibor színházi karnagyot, kinek művészi játékában már a mai mozi-közönség gyönyörködhetik. Az igazgató emez áldozatkészsége is azt a tényigazolja, hogy mindenben a művészt keresi.

— **Sikkasztó kereskedőség.** A Kossuth-utca 3. szám alatt levő Erber és Fleischmann nagykereskedő cégnél ma egy nagyobb szabású sikkasztásra és több rendbeli csalásra jöttek reá, amelyeket állítólag az egyik üzleti alkalmazott követett el. A károsult cég panaszára az eljárás megindult.

— **Hálátlan vendég.** Nagyváradról jelentik: Neussenweig Lázárné lakásába vasárnap beállított egy utas ember, aki állítólag a munkácsi vasgyár könyvelője és szállást kért azon a címen, hogy ő mint híthü ortodox, csak oly helyen szállhat meg, amely felekezeti meggyőződéseit nem sérti. Neussenweigné szállást adott az idegennek és tegnap reggel korán a piacra ment. Az ismeretlen vendég arra használta fel ezt az alkalmat, hogy elűnjön és magával vigye a szállásadó tizenöt koronával terhelt pénztárcáját, amely az asztalon feküdt. Az idegen bebizonyította azt is, hogy van még humor ezen a világon. Az asztalon egy bejelentő lapot is talált és azon minden egyéb helyett csak a távozási rovatot töltötte ki: *Debrecenbe utazom!* — Ezen az alapon a nagyváradi rendőrség táviratilag értesítette a debreceni rendőrséget a nyomozás megejtése érdekében.

— **Rendőri hírek.** Özv. Franc Andrásné ma délelőtti panaszt tett a rendőrségen, hogy valaki a Hatvan-utcai piacon 131 koronát tartalmazó pénztárcáját kilopta a zsebéből.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán
30,000 koronát nyert 20932.
10,000 koronát nyert: 8876.
5000 koronát nyertek: 43181 99241.
2000 koronát nyertek: 53520 85216.
1000 koronát nyertek 3978 5100 12249 29929 50082.

Azonkívül kihúztak 500 és 170 koronás nyereményeket. A következő húzás holnap lesz.

— **Pénz-, szivar- és cigarettatárcák,** finom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában Piac-u. 38. szám.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen jó férjem, **Peller György** fémárúgyári igazgató halála alkalmával mind azon jó ismerősöknek, kik fájdalommal részvételt voltak iránnyomban, ezután fejezem ki hálás köszönetemet.

Debrecen, 1914. febr. 11.

Özv. **Peller Györgyné.**

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **A rutén pör.** Máramaroszigetről táviratozzák: A bíróság ma a lipcsei tanukat hallgatta ki. Egybehangozóan vallották, hogy a mozgalmat az okozta, hogy a népet a Katolikus Népszövetségbe akarták bevinni. Lipcsei Vasizly ezenkívül felemlíti, hogy ez időben Lipcsén oroszországi közsörösök vonultak át, akik Vakaró Stefánnal szálltak meg. Vakaró Stefán azt mondja, hogy valóban orosz emberek szálltak meg nála, de ezeknek utlevelük volt és így jártak faluról-falura köszörülni. Az egyik védő megkérdezte a tanut, hogy voltak-e a vizsgálát során Weisshausznál házkutatások? A tanu azt vallja, hogy voltak és a csendőrök veréssel kényszerítették az embereket vallomásra. Az elnök nem engedi, hogy a vizsgálátnak egyes adatait a főtárgyaláson ismét előhozzák. A lipcsei tanuk kihallgatása a mai napot igénybe vette.

Modern két szobás lakást
fürdőszobával keresek május 1-re.
Cím a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar öfő.	857.00
Magyar hitel.	64.00
Magyar államk. koronajáradék.	14.70
Magyar államk. 1000.	72.00
Magyar államk. 500.	57.75
Magyar államk. 250.	66.10
Magyar államk. 125.	74.60
Magyar államk. 62.5.	88.10

Magánleányok kamatláb:

Bécs 4¹/₁₀ % Berlin 3% London 1¹/₁₀ %

Budapesti gabonátőzsde.

Strasser és Köszg. ábr. bizományos távirati jelentés	
Bum májusra	11.02
októberre	12.04
1914. ápr.	9.04
Rosa októberre	7.8
ápriliára	7.8
Zab októberre	7.8
ápriliára	7.8
Tenger 1914. év júli	7.8
1914. év júli	7.8
Készárú 5-tel magasabb.	7.8

Kedvezőbb gyorsvonati összeköttetés.

Debrecen—Nagyvárad—Arad gyorsvonati összeköttetést kívánja kedvezőbbé tenni az a változás, amelyet a májusi menetrendben tervez az államvasutak igazgatósága s amely abból áll, hogy a debrecen-budapesti reggeli gyorsvonat csatlakozást kap Nagyvárad felé. A csatlakozás Szabolcsban lesz és pedig oly módon, hogy az 510. számú nagyvárad-i gyorsvonat, amely most reggel 9 óra 2 perckor indul el Szabolcsból, ahová a gyors csak tíz perccel később fut be, május elsejétől kezdve bejárja az aradi gyorsvonatot. Ez a csatlakozás úgy a nagyvárad, mint a debreceni irányban utazóknak kedvező napi gyorsvonat összeköttetést ad és sok előnyt, időmegtakarítást jelent ez az összeköttetés.

A tavaszi állatösszeírás. Annak a megállapítására, hogy az egyes megyékben a közténvéstés irányítására milyen feladatok várnak és a közös legelők mennyiben vannak túlterhelve, évenként az összes haszonállatokat összeírják. A munkálatoknak szabatos, körültekintő és pontos végrehajtása érdekében Ghillánvi Imre báró földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett úgy a törvényhatóságokhoz, valamint külön a gazdasági felügyelőkhöz. Ebben a rendeletben az állatösszeírás idejét március végéig állapítja meg a minisztérium s az összeírásnak az összes külső területek állatállományára is ki kell terjednie.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyület a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Wilhelm Mór divatárú Budapest, Szabolcs-utca 13., Löwinger Dávid Szabadka, Müller István Pozsony, Németh Gyula Körmeny. — A Neuer Wiener Creditoren-Verein a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Ferencz Ármán Győr, Hartmann Sámuel Huszt, Mandel Géza Nagyvárad.

Etvágytalanság, gyomorgörcs, emésztési zavaroknál a legbiztosabb hatású házi szer a

PALMA

PRÓBAÜVEG 40 FILLÉR.

Kapható:

Dr. Szelényi Árpád

gyógyszerésznél

Debrecen, Piac-utca 30. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

Videkről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés erővege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Jeligen leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó-
hivatalunkban a jeligés levelek délelőtt 10—12 óráig adatnak ki. 706

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

A Debreczeni Független Újság
telefon száma: Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés

Jeligen levélben a hirdetés száma is kériük.

Ferjhez meane
32 éves árva, karcu, barna, 150.000 korona vagyonnal. Urak, (vagyon, vállás mellékes) akiknél gyors házasságkötés ellen akadály nincs, jelentkezzenek azonnal. „Hymen”, Elisabethstrasse 66. Berlin 18.

Állás

Gépezés
hosszab gézgép Diesel motor gyakorlattal azonnali belépésre is állást keres. Grosz, Vigkedvü Mihály-u. 28.

Ha: mester
kerestetik május elsejére Szentanna-utca 30. sz. házhoz. Értekezhetni a tulajdonossal Angol Királyudvar 9. sz. szobájában.

Különte

Míg a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu selevet bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2,40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Nagyságos Asszonyom!
Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy Hatvan-utca 36. sz. a. (kereszteplületben)

női szabóságot

nyitottam. A legújabb divat szerint készítek angol és francia női ruhákat, ugymint: kostümöt, raglánt, sportruhát, plüsskabátot és szintári kőpenyt a legújatosabb árákon. A főváros, valamint a vidéki városok előkelő szalonjaiban szerzett sok évi tapasztalattal biztositok nyujtani arra, hogy Nagyságod legmesszebb menő igényeit is kielégíthetem, melyre minden igyekezetemmel törekedni fogok. Nagybecsü partfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Stauber Ferenc.

Adás-vétel

HÜVELY!
100 darab nicotinmentes csak 20 fil. Parafás 24 f. Arany 40 f. A Kip-Kop, Tisztí, Délibáb, Kolibri hüvelyek lerakata, a HARMATHY különleges-ségi hüvelyüzletében van Fűvészkeri-u. 14. A Kolibri hüvelyt feltétlenül izelje meg mindenki!

Karisbadi

kétszersült Simon kenyér tescheni vaj és savanyított fehér répa kapható Félégyházy Jánosnál.

Megtévesztésig természetes

mint a frissen szedett virág úgy illatozik a Dralle-féle

Illusion a világítótoronyban

Alkoholmentes virágosöppek. Egy szemernyi elégséges!

Gyöngyvirág rózsza, orgona, heliotrop, rezeda 4-korona, ibolya 5-korona. Minden gyógyszerárakban, drogei ákban, illatszerkereskedésekben, szapanüzletekben és jobb fajta fodrászoknál.

GEORG DRALLE, HAMBURG-BODENBACH a. E.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **férfi szabóműhelyemet Arany Janos-utca 3. sz. alá helyeztem át.** Mérték után letelezésrebb férfiruhákat a legújatosabb árában készítek. Javításokat és vasalásokat legelőszertőbb árában készítek. Tisztelettel BLAU DÁVID. Az Oszl.Magy. bank mellett

KIADÓ bolthelyiség !!

A Kistemplombazárban egy 20 év óta fennálló női divat s női konfekciós üzlethelyiség folyó év február hó 1-től al-bérletbe kiadó. — Értekezhetni özv. Bodánszky Lipótnéánl Széchenyi u. 27. sz. a. az utcai lakásban. 99

Füspökládában a Royal-szállodában

minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételk kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. **Ösengő a kapunál.** A n. é. utazó közönség becses partfogását kéri: Szántó Márton, tulajdonos 1801

Lakás

Butorozott
utcai szoba külön előszobával, villanyvilágítással és butorozott udvari szoba villanyvilágítással kiadó. Egmajom-utca 7.

Modern

üzlethelyiség kiadó. Bővebb felvilágosítás Kom-lós női felöltőáruházában. Piac-u. 52. Megye-ház mellett. 113

Két

udvari szoba, egy cabinet, egy konyha mellék-helyiségekkel május elsejétől kiadó. Széchenyi-utca 5. sz. házban.

Modern
utcai 4 szobás lakás kiadó Május 1-re fűrdő és mellék-helyiségekkel. Darabos-u. 9.

5 szoba
és mellék-helyiségekből álló igen szép és kényelmes uri lakás — Piac-utca 68 szám, II. emelet — május 1-től kiadó. Értekezhetni ott helyben.

Május 1-re

3 szoba, előszoba tartozékaival és egy nagy kerttel kiadó 700 koronáért. Szentanna-utca 30. Értekezhetni a házigondnokkal.

Eső emeleti utcai
modern 7 szobás lakás, továbbá udvari 4 szobás takas olesón kiadó. Széchenyi-utca 23.

Üzlet

SIMON GYÓGYKÉNYÉR
és vidéki karisbadi kétszersült mind nap friss kapható a Deutsch-üzletben.

Órák

mindennemű javítása, ugyszintén zsebórák, ébresztő órák, éjjel világító számlapok, fali, inga és konyha órák, 14 kar. arany és ezüst függők. Női és férfi eredeti amerikai dublé láncok, jutányos árában beszerezhető. Belényesy Sándor órák és ékszerkereskedő-nél Hatvan-utca 17. — Törödk arany és ezüst beváltás. 99

1 mássa

hulladékfa 2,20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz kőszén, tűzifa legelőszertőbb kapható. Telefon szám 982.

Megbízható

keresztény embereket keresek vidékről és helyből azonnal. Cim a kiadóhivatalban.

ÚJ PERRENDTARTÁSI ÜGYVÉDI NYOMTATVÁNYOK

állandóan raktáron, készen, azonnal kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIAC-UTCZA 49.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Debreczeni Népbank szöv. bej. cég végrehajtónak Terel Aurél és neje Szeszták Mária debreczeni lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a debreczeni kir. törvényszék területén levő, a debreczeni 8096 sz. tjkvben A f 3832/1 — b. hrsz. alatt felvett Csapó-kerti hazas szőlőre 2248 korona kikiáltási árban és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1914 évi február hó 23. napjának délelő 19 órákor** a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen 1132 koronán alól eladatni nem fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20% át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpenzt a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási áránál magasabb ígérlet tett, ha többet ígérni senki sem akar, a vn. 25. §-a értelmében köteles nyomban a bánatpenzt az általa ígért ár 20%-áig kiegészíteni, különben ígéréte figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1913 évi december hó 16. Kir. tszék mint tkvi hatóság.

Dr. Tóth s. k., kir. tszéki jegyző.

Levélbélyegeket

30.000 különféle, jótállás mellett valódi, kifogástalan, küld kívánatra 60 százalékos engedményig kimerítő katalogussal
Adorgasso 6.
A. Weisz, Wien I., Gyűjtemények vásároltatnak.

HUMANIC Táncc Cipők

ATLAS minden színben, BROKAT, BÁRSONY, LAE és minden bőrfajtákban K 7-50-től feljebb választékos árakban.

Debreczen, Piac-utca 22-24. sz.

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

DEBRECZEN,
Kistemplombazár
Hajdúvármegye szállítói

Menyasszonyi kelengye, Vászón,
Kész fehérnemű, Női divatkel-
mék, Szőnyegek
Óriási raktára !!

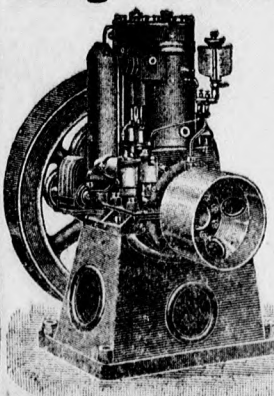
Árverési hirdetmény.

Kupfer Jenő debreczeni mészkereskedő megkeresése folytán az általa megvett s a 36486. sz. vasuti kocsin érkezett 98 métermázsas és a 20760. sz. vasuti kocsin érkezett 105 métermázsas égetett meszet, mely áru a megrendelésnek meg nem felelven, vevő által eladó rendelkezésére bocsátott, 1914. évi február hó 16. napján délelőtt 10 órakor vevőnek Debreczenben, Bethlen-utca 23. szám alatti üzleti helyiségében a kereskedelmi törvény 347. §-a alapján azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan elárverezem. Vevő köteles a vételi illetéket viselni.

Debreczen, 1914. évi február hó 30. napján.

Lestyán Adorján,
kir. közjegyző.

Szegő Ferencz és Tsa

gépkereskedelmi vállalkozás ::
BUDAPEST.
V., Szabadság-tér 17
(Tőzsde-palota.)

A Max Wiedek berlini motorgyár «Wotan» négyütemű nyersolajmotorok magyarországi vezérképviselője.

Elsőrendű szivógáz-motortelepek és Diesel-motortelepek.

Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek. Kérjen árjegyzéket.

21140—1913. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező alább megnevezett üzlet- és lakhelyiségek bérbeadására a folyó évi február hó 14 ik napján, azaz szombaton délelőtt 9 órakor, a városháza nagy tanácstermében nyilvános árverés fog tartatni. Az összes helyiségek 1914. évi május hó 1-től 1917. évi április hó 30-ig terjedő 3 évre adtnak bérbe, kivéve a Simonffy-utca 2. számú bérház 8. számú boltját, melynél a bérleti idő 6 év.

1. A Darabos utca 14. számú házastelek — kikiáltási ár 2200 kor.
 2. A Csillag-utca 7. számú házastelek — kikiáltási ár 530 korona.
 3. A Hüvelyes-utca 5. számú házastelek — kikiáltási ár 800 kor.
 4. A Nyil-utca 81. számú házastelek — kikiáltási ár 250 korona.
 5. Az Erzsébet-utca 54. számú házastelek — kikiáltási ár 1025 kor.
 6. A Bethlen-utca 39. számú házban levő 1 szoba, konyha, kamrából álló utcai lakás — kikiáltási ár 336 korona.
 7. A Deák Ferenc-utca 19. számú házastelek — kikiáltási ár 2320 korona.
 8. A Szentanna utca 32. számú házban levő 3 szoba és mellék-helyiségekből álló udvari lakás — kikiáltási ár 800 korona.
 9. A Simonffy-utca 2. számú bérházban levő 13. számú bolt — kikiáltási ár 705 korona
 10. A Simonffy-utca 2. számú bérházban levő 11. számú bolt — kikiáltási ár 1255 korona.
 11. A Simonffy-utca 2. számú bérházban levő 17. számú bolt-helyiség — kikiáltási ár 900 korona.
 12. A Simonffy-utca 2. számú bérházban levő 8. számú bolthelyiség — kikiáltási ár 1700 korona.
 13. A városház alatti 16. számú bolthelyiség — kikiáltási ár 3050 korona.
 14. Az Arany János-utca 26. számú házban levő utcai lakás, mely áll 2 utcai, 1 udvari és egy előszobából, valamint konyha, kamara és pinchehelyiségekből — kikiáltási ár 1400 korona.
 15. Az Erzsébet-utca 56. számú házastelek — kikiáltási ár 1000 korona.
 16. A Homokkert-utca 73. számú házastelek, mely áll egy két szoba, előszoba, konyha, — egy egy szoba, előszoba, konyha, kamara és egy egy szoba előszobából álló lakásból — kikiáltási ár 500 korona.
 17. Az Arany János-utca 43. számú házban levő egy két szoba, előszoba és mellék-helyiségekből álló lakás — kikiáltási ár 500 korona.
 18. Az ugyanazon házban levő 2 szoba és mellék-helyiségekből álló lakás — kikiáltási ár 400 korona.
 19. A Simonffy-utca 2. számú bérházban levő I. emeleti 7. számú lakás, mely 3 szobából és mellék-helyiségekből áll — kikiáltási ár 1120 korona.
- Árverés alkalmával a kikiáltási ár 10 százaléka az árverés napján, az árverelő-bizottságnál készpénzben leteendő.
- Az árverési feltételek a számvevősnél a hivatalos órák alatt (8—1-ig) megtekinthetők.
- Kelt Debreczen szab. kir. város tanácsának 1914. évi február hó 6. napján tartott üléséből.

A városi tanács.

3,800 bolgár

több mint 100 éves.

Az erőteljesség és hosszu élet titkát ezen balkán népnél «Yoghurt»-nak nevez-zük. Ez egy tejétel, csodás erősítő, tápláló és gyógyító hatással, melyet mindenki igen egyszerűen, olcsón, házában tiszta tejből elkészíthet.

Írjon azonnal levelező-lapot a következő címre: **Tejgazdaság Baumann, Nagyszeben 5**, a honnan megkapja költségmentesen a «Yoghurt» jelentőségét mint tápláló és gyógyító szert.

Próbaképen kap a **Baumann Yoghurtferment**-ből 5 fiolát (elegendő 5 liter Yoghurtra) pontos leirással, hogy kell önmagunknak elkészíteni a bolgár Yoghurtot — 1 kor. 60 fillér postabélyeg vagy készpénz beküldése ellenében.